

De Taalvriendelijke Bibliotheek – taaldivers leesplezier!

Handvatten om een Taalvriendelijke Bibliotheek
te worden – en te blijven!

*Goed om te weten:
De Taalvriendelijke
Bibliotheek is een
vruchtbare omgeving
voor De Gezinsaanpak!*

In het Bibliotheekconvenant* (2020 – 2023) wordt het belang beschreven van een goed bereikbare bibliotheek die toegankelijk is voor iedereen. Deze toegankelijkheid moeten we zien in de breedste zin van het woord. Het gaat er dus ook om dat iedereen zich welkom voelt. Wie je ook bent en waar je ook vandaan komt. Dat is heel belangrijk in een samenleving die almaar meertalig wordt.

Deze brochure geeft handvatten, praktische tips en voorbeelden om van je bibliotheek een Taalvriendelijke Bibliotheek te maken. We gaan hierbij uit van een beproefde manier om te komen van visie tot actie, namelijk vanuit de drie hoofdvragen: Waarom? Hoe? en Wat?.

*zie www.bibliotheeknetwerk.nl

Waarom een Taalvriendelijke Bibliotheek?

Een bibliotheek is een ontmoetingsplaats waar mensen met verschillende achtergronden samen komen. Een Taalvriendelijke Bibliotheek* verwelkomt en waardeert juist deze variëteit aan culturen en alle talen en taalvarianten (waaronder de verschillende dialecten) die gesproken worden. Taalvriendelijke Bibliotheken streven ernaar om inclusief te zijn voor wat betreft taal en cultuur. Dit betekent dat ze de meer- en anderstaligheid en de culturele achtergrond van hun bezoekers herkennen en omarmen, en dat ze actie ondernemen om ruimte te geven aan deze talen binnen de bibliotheek – en daarbuiten! Let wel: taalvriendelijk betekent dus eveneens vriendelijk met betrekking tot de Nederlandse taal en haar varianten. Zorg dus steeds voor *begrijpelijke taal*; gebruik woorden en zinnen die iedereen kent.

**De Taalvriendelijke Bibliotheek is een afgeleide van de Taalvriendelijke School; zie <https://languagefriendlyschool.org/>*

“Onze Bibliotheek is een plek waar iedereen elkaar probeert te begrijpen, welke achtergrond je ook hebt en welke taal je ook spreekt”

De taalvriendelijke saus

Om een Taalvriendelijke Bibliotheek te worden, hoeft er niets te veranderen aan het algemene beleid van de bibliotheek; er moet alleen wél een taalvriendelijke saus overheen. Dit betekent dat er wel nagedacht moet worden over wat je wil bereiken als Taalvriendelijke Bibliotheek. En waarom. Op deze manier krijgt de taalvriendelijke saus haar smaak. Smaken kun je zien als kernwaarden. Ze benadrukken waar je als bibliotheek voor staat en wat je als bibliotheek wilt doen in de dagelijkse praktijk.

Voorbeelden van kernwaarden die passen bij de Taalvriendelijke Bibliotheek:

- inclusiviteit
- respect
- meertaligheid
- betrokkenheid
- waardering
- openheid
- bewustzijn
- flexibiliteit
- gelijkheid

Hoe worden we een Taalvriendelijke Bibliotheek?

Om te weten wat er precies nodig is om een Taalvriendelijke Bibliotheek te worden, is het van belang om eerst in kaart te brengen wat de huidige stand van zaken is.

Hulpmiddelen om stand van zaken in beeld te brengen

Het in kaart brengen van het taallandschap

Een goed hulpmiddel om de stand van zaken binnen jouw bibliotheek in beeld te brengen, is om eens te kijken naar het zogenaamde ‘linguistic landscape’ – het taallandschap van de bibliotheek. Onder taallandschap verstaan we alle zichtbare, betekenisvolle tekens in de ruimte. Denk daarbij niet alleen aan taal en letters, maar ook aan afbeeldingen, kleuren, logo’s, grafieken en andere betekenisvolle tekens. In hoeverre is jouw bibliotheek al (taal-)vriendelijk, toegankelijk en begrijpelijk voor iedereen?

Tip! Maak een klantreis door je eigen bibliotheek. Leef je in als nieuwe, anderstalige bezoeker óf als laagtaalvaardige Nederlandse bezoeker en breng een bezoek aan je eigen bibliotheek. Start dus ook buiten voor de deur. Kijk door een talige bril en probeer de mogelijke ervaringen van je bezoeker te verzamelen. Wat kom je allemaal tegen aan taal en tekens? Hoe weet je als bezoeker waar je moet zijn? Op deze manier kun je helder in kaart brengen en onderzoeken waar verbeteringen mogelijk zijn.

Tip! Een klantreis levert *nóg* meer informatie op als je ook echt iemand uit de doelgroep meeneemt. Laat deze persoon vrij reageren op alles wat hij/zij tegenkomt en leg dit vast.

SWOT-analyse

Een goed hulpmiddel om te komen tot strategische (en kansrijke!) doelen, is de zogenaamde SWOT-analyse*. SWOT staat voor Strengths, Weaknesses, Opportunities en Threats. In gewoon Nederlands: sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen. Waar blink je in uit? Wat kan worden verbeterd?

Welke kansen zie je? En wat zijn de bedreigingen? Door kritisch hierbij stil te staan kun je kansrijke doelen stellen. Let op: Probeer bij het maken van de analyse zo objectief mogelijk naar je eigen bibliotheek te kijken.

*meer weten over de SWOT-analyse? Zie: <https://www.strategischmarketingplan.com/swot-analyse/>

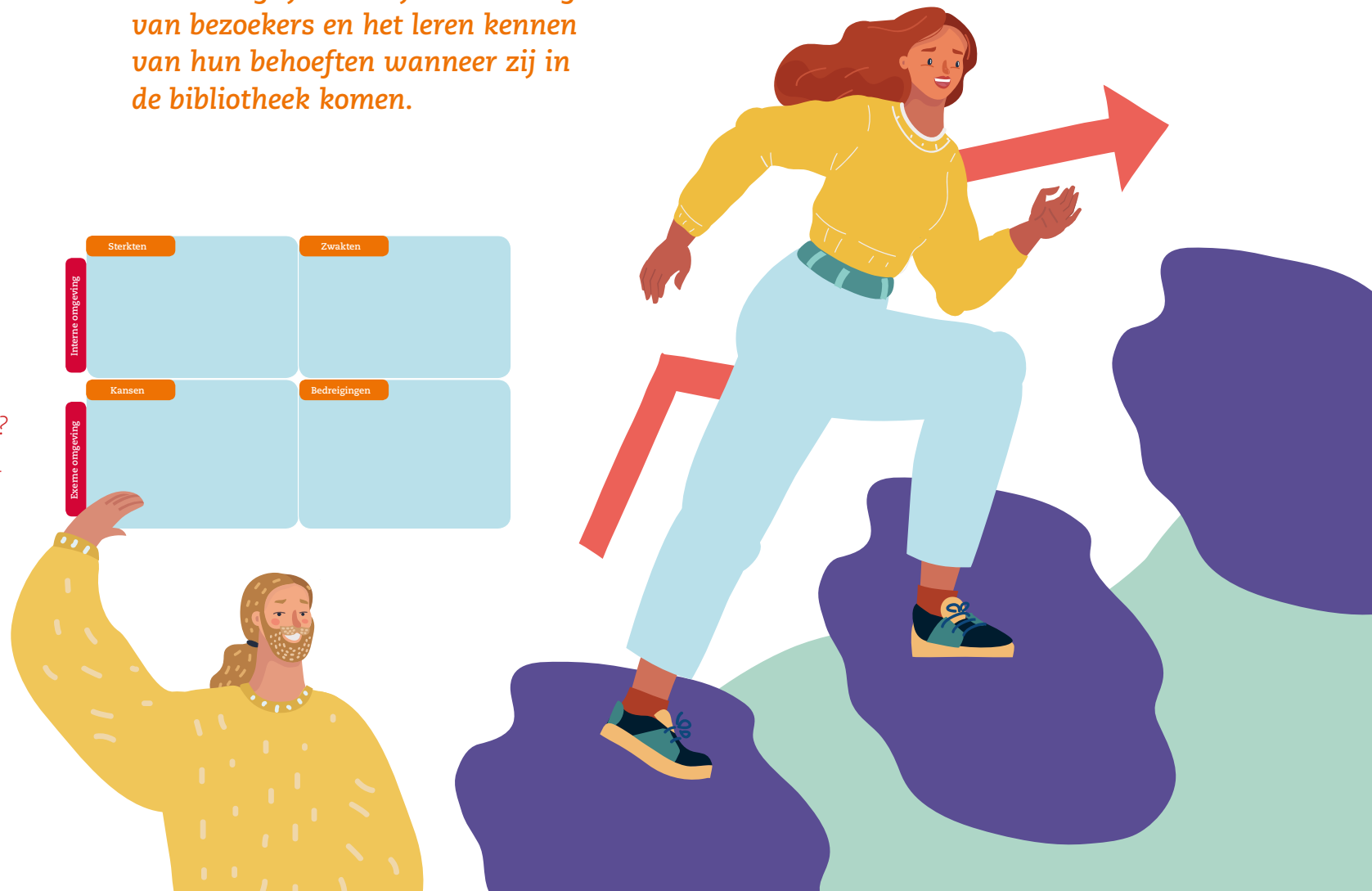

Tip! Vul de SWOT in met meerdere mensen. Zo worden rode draden zichtbaar en kun je samen prioriteiten stellen. Deze prioriteiten zullen je belangrijkste doelen worden. Vergeet niet om hierbij de collega's in de publieksservice mee te nemen. Zij spelen een belangrijke rol bij het ontvangen van bezoekers en het leren kennen van hun behoeften wanneer zij in de bibliotheek komen.

Tip! Kies de punten die in de ogen van je klanten het belangrijkste zijn.

Op de volgende pagina, vind je een aanzet tot een SWOT-analyse en hoe deze vertaald kan worden naar strategische doelen.

(1) Ons doel wordt: het verruimen van het meertalige aanbod van en in de bibliotheek.

Vertaling van SWOT naar strategische doelen

(2) Ons doel wordt: Het ontwikkelen van een taalvriendelijk beleidsplan.

Interne omgeving

Sterkten

Onze sterkten in de interne omgeving:

Sterkte 1: We hebben een goedlopend taalcafé.

Sterkte 2:

Sterkte 3:

Zwakten

Onze zwakten in de interne omgeving:

Zwakte 1: : veel losse activiteiten / geen samenhang (beleid!)

Zwakte 2: weinig kennis over meertaligheid

Zwakte 3:

(3) Ons doel wordt: Professionalisering van bibliotheekmedewerkers.

Externe omgeving

Kansen

Onze kansen in de externe omgeving:

Kans 1: Gemeente wil inzetten op De Gezinsaanpak

Kans 2:

Kans 3:

Bedreigingen

Bedreigingen in de externe omgeving:

Bedreiging 1: NT1-gezinnen zijn lastig te bereiken

Bedreiging 2:

Bedreiging 3:

(4) Ons doel wordt: Het stimuleren van ouders om in de eigen taal of taalvariant te spreken en voor te lezen.

(5) Ons doel wordt: Het verbeteren van interne en externe communicatie.

Wat bieden we als Taalvriendelijke Bibliotheek?

 Tip! Check steeds of de activiteiten die je voor ogen hebt passen binnen de visie (de saus!) en de doelen die je hebt geformuleerd.

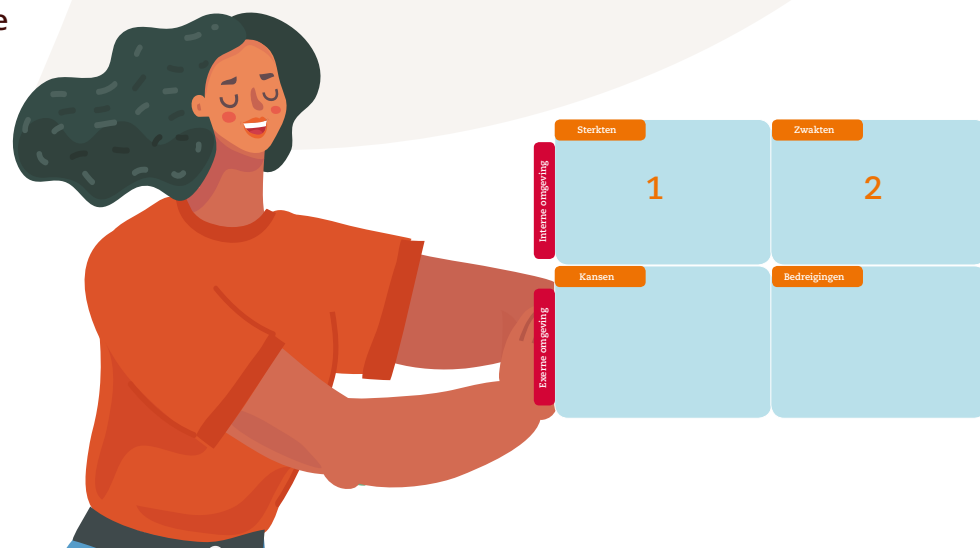

De aanpak die je kiest, komt voort uit de doelen die je hebt geformuleerd. Bijvoorbeeld met behulp van het taallandschap en de SWOT-analyse. In de aanpak beschrijf je de concrete activiteiten die je als bibliotheek gaat doen.

Bijvoorbeeld: als je vanuit de Gezinsaanpak als doel hebt dat je ouders wil stimuleren om in de eigen taal verhalen te vertellen en voor te lezen, dan heeft dit consequenties voor het aanbod en de collectie van de bibliotheek. Zo kun je als Taalvriendelijke Bibliotheek bijvoorbeeld meertalige activiteiten organiseren en meertalige –of tekstloze- prentenboeken en betrouwbare informatie over meertaligheid beschikbaar stellen.

Voorbeeld: vertaling van strategische doelen naar acties

- ad 1. Verruimen van de meertalige collectie;
- ad 2. Adviseren en informeren van scholen over het belang van thuistalen;
- ad 3. Reflecteren op eigen houding tegenover talen, culturele en etnische diversiteit;
- ad 4. Organiseren en faciliteren van bijeenkomsten waar bezoekers (ouders, kinderen!) hun thuistalen kunnen gebruiken;
- ad 5. Taal en tekens binnen en buiten de bibliotheek begrijpelijk maken;
- ad 6. ...

Veel plezier met het realiseren van jouw Taalvriendelijke Bibliotheek; een plek met een grote variëteit aan culturen en talen waar iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt.

GIAO!

HELLO

BONJOUR

رحبا

ola

NAMASTE

Meer weten?
Ga naar
www.Cubiss.nl

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

